
INSTYTUT GOSPODARKI ROLNEJ

Stanowisko Instytutu Gospodarki Rolnej **w sprawie „Planu dla Wsi”**

W odpowiedzi na przedstawione przez Prezesa Rady Ministrów oraz Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi główne założenia rządowego programu wsparcia rolnictwa Instytut Gospodarki Rolnej prezentuje następujące stanowisko:

1. Problemy polskich branż rolniczych oraz niepokojące demograficzne zmiany polskich obszarów wiejskich wymagają interwencji zarówno władz samorządowych, jak i rządowych. Kompleksowy program wsparcia rolnictwa i wsi jest konieczny dla utrzymania bezpieczeństwa żywnościowego Polski, konkurencyjności naszych produktów rolno-spożywczych na rynku wewnętrznym i rynkach zagranicznych, jak również dla powstrzymania wyludniania się małych ośrodków oraz powiększania obszarów biedy i strukturalnego bezrobocia. W ostatnich latach rolnicy zmuszani są do walki z szalejącymi wirusami, nierównej konkurencji z tanim zbożem z Ukrainy oraz klęskami suszy i podtopieniami. Dodatkowo wielu przedsiębiorców rolnych od dwóch lat doświadcza niepewności prawnej w związku z wyłączeniem ich z prawa pierwokupu wcześniej dzierżawionych gruntów rolnych. Wszystko to wymaga działań rządu.
2. Przedstawiony przez Prezesa Rady Ministrów oraz Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi rządowy „Plan dla Wsi” zakłada zwiększenie limitu paliwa, od którego rolnicy będą mogli odliczyć część podatku akcyzowego. W przypadku rolników uprawiających ziemię objętość wzrośnie z 86 litrów na każdy hektar do 100 litrów. Rolnicy hodujący zwierzęta będą mogli odliczyć akcyzę od 30 litrów paliwa na każdą dużą jednostkę przeliczeniową inwentarza. W praktyce oznacza to tańsze nawożenie, opryski oraz koszenie. Dla rolników dotkniętych klęskami żywiołowymi oraz wielu tysięcy gospodarstw operujących na niskiej klasy gruntach zwiększenie limitów oznacza realne wsparcie finansowe.
3. Drugim filarem „Planu dla Wsi” ma być powołanie podmiotu odpowiedzialnego za stabilizację i stymulację rynku rolno-spożywczego. Krajowa Grupa Spożywcza ma być holdingiem przedsiębiorstw, które są własnością Skarbu Państwa (lub SP dysponuje ich większościami udziałami). „Liderem” holdingu ma być Polski Cukier S.A. W założeniach rolnicy mają stać się współwłaścicielami Krajowej Grupy Spożywczej. Jej głównym zadaniem ma być z kolei stabilizacja cen. Pomysł ten rodzi wiele wątpliwości. Po pierwsze, należy zastanowić się nad ryzykiem, jakie niesie ze sobą

INSTYTUT GOSPODARKI ROLNEJ

wprowadzenie na rynek podmiotu, którego działalność będzie polegała m.in. na skupach interwencyjnych. Czy koszty takich zabiegów nie przekroczyłyby potencjalnych zysków? Ponadto pojawia się pytanie o ostrą definicję nieuczciwych praktyk handlowych. O ile nie ma wątpliwości, że zmuszanie rolników do sprzedaży towarów po cenach wielokrotnie niższych od kosztów wytworzenia, jest nadużyciem wymagającym sankcji, o tyle nie można dopuścić do tego, aby państwowy gigant interweniował na wolnym rynku przy okazji standardowych cyklicznych fluktuacji. Ponadto środowiska rolnicze apelują o to, aby zamiast tworzenia kolejnego państwowego giganta, holding spożywczy w całości oddać we władanie najbardziej zainteresowanych uczestników rynku.

Ocena propozycji stworzenia Krajowej Grupy Spożywczej zależy od przyszłego kształtu projektu ustawy powołującej ten podmiot.

4. „Plan dla Wsi” zakłada również poszerzenie przedmiotowego zakresu przepisów regulujących tzw. sprzedaż bezpośrednią. W opinii Instytutu Gospodarki Rolnej podstawową zmianą w tej materii powinna być pełna legalizacja i dopuszczenie do obrotu w trybie tzw. sprzedaży bezpośredniej destylatów i nalewek alkoholowych. Instytut wielokrotnie zabierał już głos w tej sprawie. Producenci tradycyjnych smakowych wyrobów alkoholowych powinni móc je legalnie sprzedawać. Proponujemy, aby po osiągnięciu narzuconego ustawą górnego limitu kwartalnej sprzedaży organy podatkowe mogły nakładać na sprzedawców obowiązek podatkowy (akcyzowy).
5. Dodatkowo podczas prezentacji „Planu dla Wsi” pojawiły się rozproszone propozycje wspierania „zdrowej polskiej żywności”, znakowania produktów bez GMO oraz wspierania rolnictwa górskiego. W przypadku pierwszych dwóch haseł ważne jest, aby rząd brał aktywny udział w pracach prawodawczych w Unii Europejskiej, która od miesięcy dyskutuje na te właśnie tematy. Jeżeli chodzi o wsparcie dla rolnictwa górskiego, to kolejna Wspólna Polityka Rolna (tj. po 2020 roku) będzie w dużej mierze dedykowana właśnie rolnictwu górskiemu. Zadaniem rządu jest zatem promocja tej formy gospodarowania oraz pełne informowanie na temat uruchamianych w przyszłości działań w ramach kolejnych programów rozwoju obszarów wiejskich.

INSTYTUT GOSPODARKI ROLNEJ

Ul. Kolejowa 45 lok. 119, 01-210 Warszawa,
Tel.: +48 22 299 70 35. tel. kom.: +48 537 212 161
e-mail: biuro@instytutrolny.pl